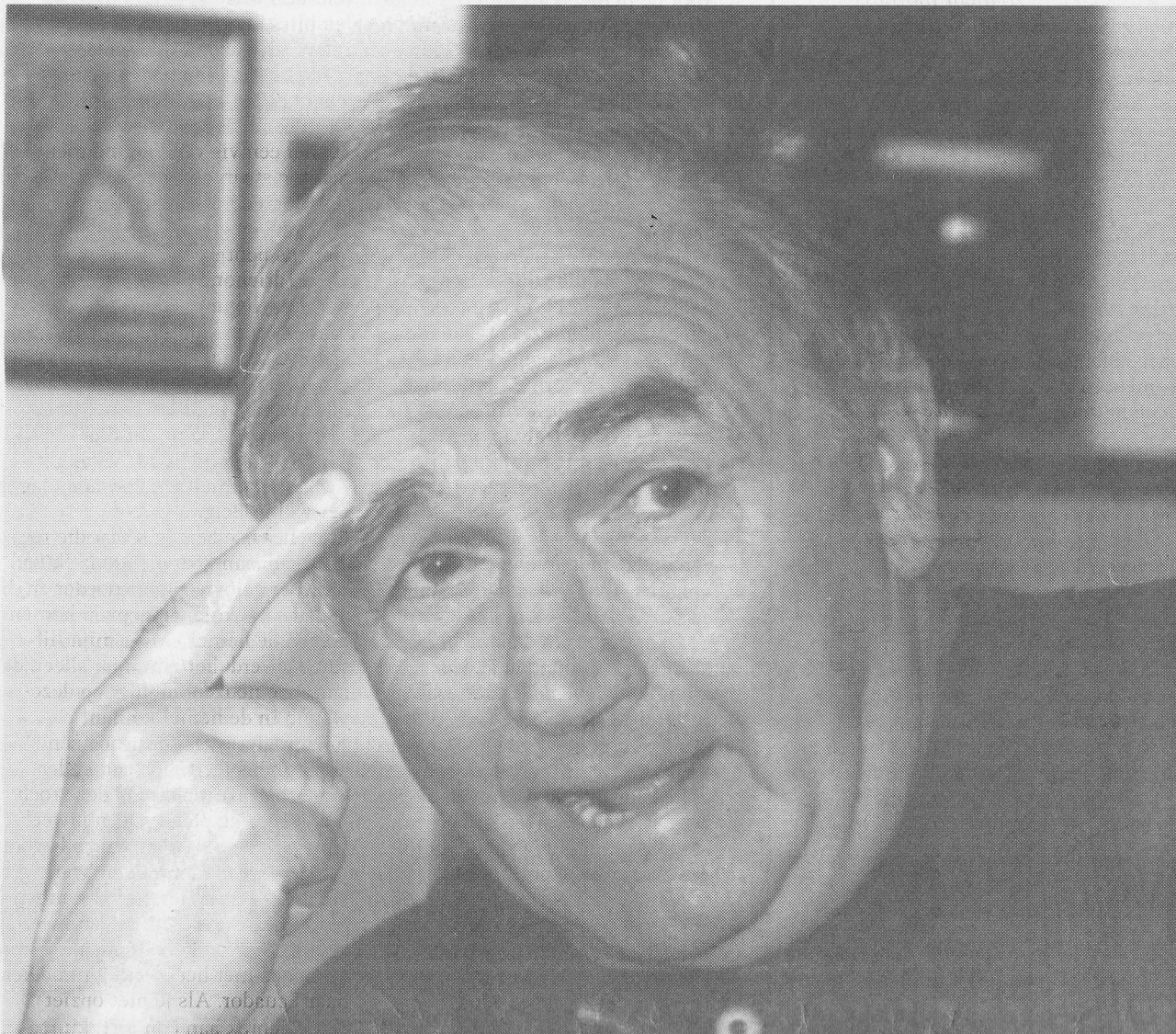

Julien van Remoortere:

'Curieuze neuzen komen in de hemel'

**Iedereen die iets wil weten over bezienswaardigheden in België, komt zijn naam een keer tegen. Want hij is auteur van de veelverkochte, luxe Ippa reisgidsen, onderhand een soort toeristische encyclopedie van België. Julien (66) bewijst ons dat je ook na een kwart eeuw wandelen in België nog altijd nieuwe dingen kunt tegenkomen. Op zoek daarnaar legt hij jaarlijks 1000 tot 1500 Belgische wandelkilometers af. Julien is een aanstekelijk verteller: over Ardense mysteriën, maar ook over woe-
stijnreizen,**

Van die Weekeindgids gingen er meer dan 100.000 weg. We hebben nu veertien Ippa-gidsen en ik ben alweer bezig aan nummer vijftien. De tweede was Ippa's Onthaalgids. Welke wijn hoort bij welk eten? Hoe maak je een hapje voor onverwachts bezoek? Hoe organiseer je een kinderfeest, een kaasavond, een vis-etentje? Al dat soort vragen werden daarin beantwoord. Die Onthaalgids is nooit herdrukt, want een afgevaardigde in Nederland zei: 'Dat verstaan de Nederlanders niet.' Na de Onthaalgids ontstond het idee om van de serie een toeristische encyclopedie van België te maken. De abdijgids, kastelengids, recreatiegids, biotopengids, en nog veel meer gidsen verschenen toen. Op de laatstverschenen gids na, over de Ardennen, gaan ze altijd over heel België.'

Rivierverhalen

'Lang geleden schreef ik twee boeken over stadswandelingen in Nederland. Maar omdat zoveel Nederlanders houden van de Ardennen en het Groothertogdom, ligt ons zwaartepunt nu daar. We dachten eerst dat we na twee jaar klaar zouden zijn met die Ardennen. Maar hoe meer wij daar komen, hoe meer we ontdekken. Nog altijd. Zo zijn wij sinds een paar jaar bezeten van riviertjes die onder de grond verdwijnen. In Wallonië noemen ze dat chantoirs. Daar zit het woord chanter in, zingen. Het water zingt

V Huize Van Remoortere is niet alleen vrijgevig met verhalen: Juliens vrouw bakt heerlijke verse Luikse wafels en legt die in een royale hoeveelheid voor ons neer. Zijn eerste voettochten maakte ulien in de oorlog, toen hij gedwongen door voedselgebrek in het Land van Waas op zoek ging. Julien: 'Ik was tien toen de oorlog uitbrak. Wij waren arme mensen, mijn vader was lokwerker in de Antwerpse haven. Wij woonden in Beveren-Waas, dat ligt tussen Antwerpen en Sint-Niklaas. Het Land van Waas is een prachtig wijd polderland en daar zaten wij heel onze vrije tijd. Op donderdagmiddag hadden we vrij van school. Huiswerk hadden we niet, dus na vieren gingen we gelijk de polder in. Na tientallen kilometers lopen kwamen we dan terug met een kluts aardappeltjes, of wat gesneden gras. In de zomer was het heerlijk warm, dan kon je er fijn wandelen. Het onweerde ook weleens en dan moest je oppassen, had de meester op school ons verteld. Want in dat vlakke land sloeg nog weleens de bliksem in. Dus wat deden wij daar als het onweerde? Alle kleren uit, die oprollen op een bom en daar bovenop gaan liggen. En zo lagen we dan

poedelnaakt in de regen de bliksems te tellen.'

Wandelboek

'Later trok ik langs jeugdherbergen en door de Alpen, samen met mijn vrouw. Reizen en trekken deed ik dus al een tijdje, maar het schrijven van reisgidsen begon pas eind jaren zestig. Iemand van uitgeverij Lannoo belde mij. 'Ik kom net terug van een reis door Nederland', zei die man. 'En daar lopen allemaal toeristische autoroutes langs de mooiste wegen, met van die zeshoekige ANWB-borden. Dat gaan we hier ook doen, om te beginnen in West-Vlaanderen.' En ik mocht daar dus een boek over maken.

De publicatie was een schot in de roos, dus ik kreeg meteen een tweede opdracht, ditmaal een autobook voor de Ardennen en het Groothertogdom. Toen dat af was, vertelde ik dat die Ardennen ook heus een uitstekend wandelgebied zijn. En zo mocht ik een wandelboek maken.

Dat werden gelijk honderd wandelingen. Ik liep ze allemaal zelf af, want je kunt alleen een wandeling beschrijven als je hem zelf loopt. En als je hem blijft lopen. Want elke zoveel jaar ploegt er wel ergens een boer een paadje onder, of maakt een

plaatselijke VVV een andere bewegwijzering, en de herdrukken moeten kloppen.'

Naoogst

Maar hoe zijn nu die beroemde Ippagidsen ontstaan? Julien: 'Zo'n vijftien jaar terug werd ik gebeld door een bank. Ippa, ik had er nog nooit van gehoord. Ze vroegen mij of ik geen idee had voor een relatiegeschenk, voor trouwe spaarders en zo. Ik stelde een boek voor met 52 weekeindtrips, en dat werd de eerste Ippa-gids: Ippa's Wandelgids. In dat boek staat bijvoorbeeld wat je kunt gaan doen in de Westpolders: je kunt er de boerderijtypen gaan bekijken, maar je kunt er ook tarwe- en roggenaren gaan rapen op de graanvelden. In de oorlogstijd deden wij dat ook, we noemden dat de naoogst. Thuis droogden en dorsten we de aren en maalden de korrels in een oude koffiemolen. Van het meel bakten we ons eigen brood. Leuk om dat later weer eens te doen met je kleinkinderen. Je raapt dan samen die aartjes op en laat dan gelijk zien hoe rogge, gerst, haver en boekweit van elkaar verschillen. Daarna bak je samen thuis van het meel je eigen broodje. Geloof mij, er is geen brood dat zo goed smaakt als dat!

stijnreizen, griezelige gerechten en onderaardse stromen. Verslag van een genoeglijke middag in Oostende.

door Frank Flippo

'Dus wat deden we als het onweerde? Alle kleren uit, die oprollen op een bom en daar bovenop gaan liggen. En zo lagen we dan poedelnaakt in de regen de bliksems te tellen.'

chanter in, zingen. Het water kolk en gaat onderaards verder. Bij elke chantoir staat een kruis, want stel je voor: de duivel zou er weleens uit kunnen komen!

We volgen die zo veel mogelijk langs de oevers, maar soms gaat dat niet. In Han bijvoorbeeld verdwijnt de Lesse in een grote heuvel voor het dorp onder de grond. Hemelsbreed komt-ie er dan een kilometer verder uit. Over die kilometer doet-ie bij normale waterstand wel twintig uur! Dat weten we, omdat een paar jaar geleden speleologen voor het eerst de hele ondergrondse Lesse hebben nagespeurd

Die rivierv verhalen verschijnen bij een andere uitgeverij, in de Visumreeks.

Wij volgden al eens de Semois van bron tot monding, in totaal 197,5 kilometer. Weet je waar die ont-springt? Midden in Aarlen, in de Rue des Tanneurs! Tanneurs zijn leerlooiers. De tanneurs gebruikten de bron om huden in te wassen. Dat deden ze in onderaardse kelders, de bron lag toen ook daar.

Na het verdwijnen van de tanneurs, gingen hun huizen tegen de vlakte en kwam de bron weer bloot te liggen. Op die plek zie je nu twee rechthoekige bekkens met een mooi beeld van een Romein die komt drinken aan de bron. Aarlen is van Romeinse oorsprong. De Semois verdwijnt na dat bekken weer onder de stad en komt er aan de andere kant uit als een open riool, barstensvol afval.'

Riolen

'Weet je waar de riolen nog erger zijn? In Brussel, daar zijn ze ook heel groot. Je kunt er rechtop in staan. Ze hebben er ook een riolenmuseum. Daar zie je onder andere hoe ze de aangekorste rommel schoonmaken. Ze hebben er speciale voertuigjes voor die op rails lopen. Waanzinnig wat je aantreft in die riolen. Ik zag daar paars en grasgroen

dat durven etaleren. Dat Brussel niets, geen gram, geen centiliter van dat water schoonmaakt. Het gaat allemaal boeffer de Zenne in, dat is de rivier die onder Brussel door loopt. De Zenne komt uit in de Rupel en vervolgens in de Schelde. Die is erg vervuild, maar volgens onderzoekers is het langzaam aan het beteren, er zijn alweer meer dan twintig soorten vis opnieuw verschenen. Maar dan heb je het over een of twee exemplaren en die liggen dan misschien twintig kilometer verder op apegapen.

Honderd jaar geleden hadden de boerenknechts en meiden een contract waarin stond dat ze ten hoogste drie maal per week verse zalm mochten eten. Want heel die Schelde zat er vol mee! Je kon het er zo uit pakken.'

Wateren

Waar vindt hij toch al die aardige wetenswaardigheden?

Julien: 'Ik heb voor zulke dingen een tamelijk goed geheugen. Je leest wel eens iets en dan ga je daarheen. En ik ben al weer 25 jaar intens met die stof bezig, in een land dat niet groot is en waar alles gemakkelijk bereikbaar is. Je moet wel stom zijn als je dan onderhand niet wat dingen in je hoofd hebt opgestapeld.

Mijn vrouw en ik leggen jaarlijks 10.000 autokilometers af, en 1000 à 1500 wandelkilometers. In april-mei gaan we de nieuwe druk van de Hoge Venen-gids bijwerken, en dat doen we door daar weer te wandelen, in totaal zo'n 350 kilometer lopen. De Venen zijn ons lievelingsgebied, door dat desolate, dat weidse dat ze hebben. Het is daar allemaal zacht glooiend. Het hoogstgelegen punt van België ligt er, de Botrange.

Sommigen denken dat dat een steile berg is, maar het is een laag heuveltje, kunstmatig opgeworpen in de jaren twintig.

Baltia, de gouverneur van de Oostkantons, wilde dat heuveltje. Want de Oostkantons moesten en zouden op precies 700 meter hoogte komen. De dag dat het werd inge-

Julien's nieuwste Ippa-gidsen zijn:

- Ippa's gids van feesten en folklore (januari 1995)
- Ippa's streekgerechtigd (juni 1995)
- Ippa's abdijengids (juni 1995)
- Ippa's dorpengids van België (april 1996)

Via uw boekhandel kunt u deze gidsen bestellen bij uitgeverij Tirion in Baarn.

Bij uitgeverij Fontein verscheen 'De Lesse van bron tot monding'. Met een route van 85,5 km, zo dicht mogelijk langs de Lesse en 18 wandelingen langs zijriviertjes.

ze. Ik geloof dat we daar juist naartoe gaan. Je kunt achterop.' En daar gingen we dan, in volle vaart over die kleine paadjes, waarop ze elkaar ook nog inhaalden! Maar we zijn geweldig door die mensen geholpen.' 'Heb je het mooiste dorp van België al gezien? Het is ook het meest zuidelijke dorp: Torgny, in een van onze lievelingsstreken, de Gaume. Die is minder bekend, want veel mensen blijven haperen in de Ardennen ten noorden daarvan.

De Gaume is het ene deel van Belgisch Lotharingen. Het andere deel heet het land van Aarlen, met oude ijzerertsminnen, vervallen fabrieken en veel mooie dingen. Het grenst aan de mijnstreek rond Esch-sur-Alzette, in het Groothertogdom. En die is de moeite waard! In veel valleien zit zware industrie, maar zo gauw je daar uit wandelt, kom je in verlaten ijzerertsminnen. Als je daar in de lente loopt, zie je tussen roestrode hellingen de witte stammetjes en het frisse groen van jonge berken, die daar weer zijn gaan groeien. En een orchideeën die daar groeien, bij honderden!'

Filmpje

Maar we leven op een mooie, afwisselende planeet, zegt Van Remoortere. Vandaar dat hij in de vakanties ook vaak afgelegen streken opzoekt. Hij maakt er naar eigen zeggen weleens een verhaal van zo'n dertig pagina's van, 'voor het een of andere Vlaamse filmpje. Die bestaan nog altijd.'

Bij een dwars-brandgang, stonden we ineens oog in oog met drie herten! Die dieren in die mist die daar zo heel rustig ons stonden aan te kijken, dat was onvergetelijk.'

'Ik heb ook rupsen gegeten in Afrika. Die hadden ze lekker hartig gemaakt, met hele stukjes rupsen.'

dus nu ik wacht tot hij weer eens langs komt.'

In de Kalahari kwamen we eens aan bij een missiepost. We waren helemaal bestoft, dus het eerste dat we deden was een douche nemen. 'Moet je eens kijken', zei ik. 'We hebben roestwater vandaag.' Het was een beetje bruinig, nou ja. Komt er iemand aanlopen, die zegt: 'Er heerst hier cholera. De beerputten zijn overgelopen in het drinkwater.' Niets aan de hand, want wij kunnen toch bijna geen cholera krijgen. Een westerling eet zoveel eiwitten, dat zijn maagzuur enorm sterk is. Je moet, om het cru uit te drukken, anderhalve liter besmette beer (stront) uitdrinken voordat je cholera krijgt. Die zwarte mensen die bijna alleen op bananen leven en praktisch geen eiwitten krijgen, alleen koolhydraten, ja, die worden ziek. Maar we zijn ons toch maar even gaan afspoelen in de oceaan, dat was maar een kwartier lopen.

Ik heb ook rupsen gegeten in Afrika. Die hadden ze lekker hartig gemaakt, met hele straffe peper erin. Het allerbeste wat je kunt eten, schijnen van die vingerdikke witte maden te zijn die in de bamboe zitten. Die moet je de kop afbijten en dan heb je een mond vol zoet sap. Ik was nog niet in de gelegenheid om ze te vangen, maar ik zou het doen. Gewoon eens proeven, zolang het niet giftig is. Waarom zou je daar moeilijk over doen, als je hier wel oesters en mosselen eet?'

Botswana

Een van de paradijzen waarover Julien graag vertelt, is de Okavangodelta in Botswana: 'De Okavango is een koppige, eigenzinnige rivier. Als-ie naar de Atlantische Oceaan zou vloeien hoeft-ie maar 1000 km af te leggen, maar hij wil per se naar de Indische Oceaan. Daarvoor gaat-ie eerst Botswana binnen. Daar is hij al behoorlijk breed, maar die rivier verzinkt daar gewoon in de woestijn. Die woestijn verandert daar in een tweehonderd meter dikke zandlaag op rotsbodem en het zand is door

en, buffels eromheen. Als je niet oppast zak je weg, maar sommige eilanden zijn stevig. Wij kampeerden op een ervan. Alleen kun je het gebied niet in, je verdwaalt geheid. Wij huurden een gids, een oude krokodillenjager die precies wist waar die beesten zaten. Iedere keer zei hij: 'Animal. Crocodile!' Terwijl wij niets zagen.

Je hebt er ook zwarte visarenden met een witte kop. Ze zitten op boomtakken over het water uit te kijken en stoten af en toe een diepe, klaaglijke toon uit. Moet je horen wat onze krokodillenjager deed: hij stuurde ons bootje in het riet, vlocht er snel een vis van en ging toen rechtop staan om hem te laten zien aan de arend, bootst zijn roep na: oewoew! en gooit de vis vijf meter van ons bootje het water in. En die arend, driehonderd meter ver, komt vliegensvlug met zijn poten die vis uit het water slaan. Hij slaat de vis achteruit omhoog en vangt hem. Dan pas ziet hij dat het fake is en laat hem weer vallen.'

Lijspreuk

Reist Julien niet in Botswana, dan is het wel in België, of in de Provençaalse bergen. Waar die reisdriфт vandaan komt? Julien: 'Ik had een zeer gelovige grootmoeder en die zei altijd: 'Curieuze neuzen komen niet in de hemel.' Maar mijn lijfspreuk werd: het zijn juist alleen de curieuze neuzen die hier op deze wereld in de hemel komen!

Nieuwsgierig zijn naar hoe een ander mens leeft, hoe een ander landschap eruit ziet. Op deze toch nog prachtige planeet, een juweel van een planeet, waar wij zo bevoorrecht zijn dat we met een beetje geld heel snel een ander gebied kunnen bezoeken. Dat is niet alleen meer voor de superrijken allemaal. Je kunt desnoods met heel weinig middelen naar Ecuador. Als je niet opziet tegen gebrek aan comfort, kun je daar met, laten we zeggen 150 frank per dag (f 7,50) gerust leven.

Maar je hoeft niet ver te gaan. Wat ik in de Ardennen meemaak, dat is soms bijna mystiek: op een prachi-

en rozerood water. Alle afval gaat er ongezuiverd in. Ongelooflijk hoe ze dat durven etaleren. Dat Brussel niets, geen gram, geen centiliter van dat water schoonmaakt. Het gaat allemaal boefft de Zenne in, dat is de rivier die onder Brussel door loopt. De Zenne komt uit in de Rupel en vervolgens in de Schelde. Die is erg vervuild, maar volgens onderzoekers is het langzaam aan het beteren, er zijn alweer meer dan twintig soorten vis opnieuw verschenen. Maar dan heb je het over een of twee exemplaren en die liggen dan misschien twintig kilometer verder op apegapen.

Honderd jaar geleden hadden de boerenknechts en meiden een contract waarin stond dat ze ten hoogste drie maal per week verse zalm mochten eten. Want heel die Schelde zat er vol mee! Je kon het er zo uit pakken.'

Wateren

Waar vindt hij toch al die aardige wetenswaardigheden?

Julien: 'Ik heb voor zulke dingen een tamelijk goed geheugen. Je leest wel eens iets en dan ga je daarheen. En ik ben al weer 25 jaar intens met die stof bezig, in een land dat niet groot is en waar alles gemakkelijk bereikbaar is. Je moet wel stom zijn als je dan onderhand niet wat dingen in je hoofd hebt opgestapeld.

Mijn vrouw en ik leggen jaarlijks 10.000 autokilometers af, en 1000 à 1500 wandelkilometers. In april-mei gaan we de nieuwe druk van de Hoge Venen-gids bijwerken, en dat doen we door daar weer te wandelen, in totaal zo'n 350 kilometer lopen. De Venen zijn ons lievelingsgebied, door dat desolate, dat weidse dat ze hebben. Het is daar allemaal zacht glooiend. Het hoogstgelegen punt van België ligt er, de Botrange.

Sommigen denken dat dat een steile berg is, maar het is een laag neuveltje, kunstmatig ongeworpen in de

Informatie

Julien's nieuwste Ippa-gidsen zijn:

- *Ippa's gids van feesten en folklore (januari 1995)*
- *Ippa's streekgerechtengids (juni 1995)*
- *Ippa's abdijengids (juni 1995)*
- *Ippa's dorpengids van België (april 1996)*

Via uw boekhandel kunt u deze gidsen bestellen bij uitgeverij Tirion in Baarn.

Bij uitgeverij Fontein verscheen 'De Lesse van bron tot monding'. Met een route van 85,5 km, zo dicht mogelijk langs de Lesse en 18 wandelingen langs zijriviertjes.

ze. Ik geloof dat we daar juist naartoe gaan. Je kunt achterop.' En daar gingen we dan, in volle vaart over die kleine paadjes, waarop ze elkaar ook nog inhaalden! Maar we zijn geweldig door die mensen geholpen.' 'Heb je het mooiste dorp van België al gezien? Het is ook het meest zuidelijke dorp: Torgny, in een van onze lievelingsstreken, de Gaume. Die is minder bekend, want veel mensen blijven haperen in de Ardennen ten noorden daarvan.

De Gaume is het ene deel van Belgisch Lotharingen. Het andere deel heet het land van Aarlen, met oude ijzerertsminnen, vervallen fabrieken en veel mooie dingen. Het grenst aan de mijnstreek rond Esch-sur-Alzette, in het Groothertogdom. En die is de moeite waard! In veel valleien zit zware industrie, maar zo gauw je daar uit wandelt, kom je in verlaten ijzerertsminnen. Als je daar in de lente loopt, zie je tussen roestrode hellingen de witte stammetjes en het frisse groen van jonge berken, die daar weer zijn gaan groeien. En 'een orchideeën die daar groeien, bij honderden!'

Filmpje

Maar we leven op een mooie, afwisselende planeet, zegt Van Bremeersch. Vandaar dat hij in de

'Bij een dwarsbrandgang, stonden we ineens oog in oog met drie herten! Die dieren in die mist die daar zo heel rustig ons stonden aan te kijken, dat was onvergetelijk.'

Cola', zei ze. 'Nu hebben jullie alles, dus nu moet ik wachten tot hij weer eens langs komt.'

In de Kalahari kwamen we eens aan bij een missiepost. We waren helemaal bestoft, dus het eerste dat we deden was een douche nemen. 'Moet je eens kijken', zei ik. 'We hebben roestwater vandaag.' Het was een beetje bruinig, nou ja. Komt er iemand aanlopen, die zegt: 'Er heerst hier cholera. De beerputten zijn overgelopen in het drinkwater.' Niets aan de hand, want wij kunnen toch bijna geen cholera krijgen. Een westerling eet zoveel eiwitten, dat zijn maagzuur enorm sterk is. Je moet, om het cru uit te drukken, anderhalve liter besmette beer (stront) uitdrinken voordat je cholera krijgt. Die zwarte mensen die bijna alleen op bananen leven en praktisch geen eiwitten krijgen, alleen koolhydraten, ja, die worden ziek. Maar we zijn ons toch maar even gaan afspoelen in de oceaan, dat was maar een kwartier lopen.

Ik heb ook rupsen gegeten in Afrika. Die hadden ze lekker hartig gemaakt, met hele straffe peper erin. Het allerbeste wat je kunt eten, schijnen van die vingerdikke witte maden te zijn die in de bamboe zitten. Die moet je de kop afbijten en dan heb je een mond vol zoet sap. Ik was nog niet in de gelegenheid om ze te vangen, maar ik zou het doen. Gewoon eens proeven, zolang het niet giftig is. Waarom zou je daar moeilijk over doen, als je hier wel oesters en mosselen eet?'

Botswana

Een van de paradijzen waarover Julien graag vertelt, is de Okavangodelta in Botswana: 'De Okavango is een koppige, eigenzinnige rivier. Als-ie naar de Atlantische Oceaan zou vloeien hoeft-ie maar 1000 km af te leggen, maar hij wil per se naar de Indische

rivier, met kudde olifanten, leeuwen, buffels eromheen. Als je niet oppast zak je weg, maar sommige eilanden zijn stevig. Wij kampeerden op een ervan. Alleen kun je het gebied niet in, je verdwaalt geheid. Wij huurden een gids, een oude krokodillenjager die precies wist waar die beesten zaten. Iedere keer zei hij: 'Animal. Crocodile!' Terwijl wij niets zagen.

Je hebt er ook zwarte visarenden met een witte kop. Ze zitten op boomtakken over het water uit te kijken en stoten af en toe een diepe, klaaglijke toon uit. Moet je horen wat onze krokodillenjager deed: hij stuurde ons bootje in het riet, vlocht er snel een vis van en ging toen rechtop staan om hem te laten zien aan de arend, bootst zijn roep na: oewoew! en gooit de vis vijf meter van ons bootje het water in. En die arend, driehonderd meter ver, komt vliengensvlug met zijn poten die vis uit het water slaan. Hij slaat de vis achteruit omhoog en vangt hem. Dan pas ziet hij dat het fake is en laat hem weer vallen.'

Lijspreuk

Reist Julien niet in Botswana, dan is het wel in België, of in de Provençaalse bergen. Waar die reisdift vandaan komt? Julien: 'Ik had een zeer gelovige grootmoeder en die zei altijd: 'Curieuze neuzen komen niet in de hemel.' Maar mijn lijfspreuk werd: het zijn juist alleen de curieuze neuzen die hier op deze wereld in de hemel komen!

Nieuwsgierig zijn naar hoe een ander mens leeft, hoe een ander landschap eruit ziet. Op deze toch nog prachtige planeet, een juweel van een planeet, waar wij zo bevoorrecht zijn dat we met een beetje geld heel snel een ander gebied kunnen bezoeken. Dat is niet alleen meer voor de superrijken allemaal. Je kunt desnoods met heel weinig middelen

Oostkantons, wilde dat heuveltje. Want de Oostkantons moesten en zouden op precies 700 meter hoogte komen. De dag dat het werd ingewijd, dronk hij zoveel champagne, dat hij waggelend het trapje op liep. Daar moest hij hoognodig wateren. Maar hij waterde wel over de paraplu'tjes van de dames die beneden stonden!

We liepen eens in de Hoge Venen, niet ver van Konzen, toen een onweer ons achtervolgde. Op een gegeven moment zaten we er middenin en de bliksem sloeg in een brandgang zo'n vijftig meter voor ons. Wij gingen midden in het bos op de grond zitten met ons ijzerwerk een beetje van ons af, tot het onweer overdreef.

Toen we weer terug liepen naar de brandgang, zagen we hoe het water omhoog sikkerde uit het veen. De dampen stegen overal op. Een feeëriek gezicht. En bij een dwarsbrandgang, stonden we ineens oog in oog met drie herten! Die dieren in die mist die daar zo heel rustig ons stonden aan te kijken, dat was onvergetelijk.'

Crossen

Een heel ander avontuur eindigde op de crossmotor: 'We raakten eens de weg kwijt langs de Lesse. Het hoge water dwong ons van het pad een steile helling op. We raakten de weg kwijt en worstelden een uur lang over boomwortels en door braamstruiken, voor we weer op een pad kwamen. Het werd al donker. Geen idee waar we waren, we liepen lukraak rechtdoor.

Na een tijd hoorden we gebrom van motors. We liepen in hun richting, misschien wisten zij meer. Er kwamen er een stuk of vijf aanstormen. Wij gebaarden hen te stoppen. Ons Frans bleken ze niet te begrijpen, het waren nota bene Vlamingen uit Blankenberge, hier van de kust! 'Ah, moeten jullie naar Rochaud, zeiden

ken op zoek. Hij maakt er naar eigen zeggen weleens een verhaal van zo'n dertig pagina's van, 'voor het een of andere Vlaamse filmpje. Die bestaan nog altijd, ja'.

Een voorbeeld is Syrië: 'Midden in de woestijn, bij Palmyra, ligt een prachtige oase, waar in de derde eeuw een koningin woonde die het opnam tegen de Romeinen. Mijn verhaal gaat dan over onze aankomst daar en onze kennismaking met een meisje dat dezelfde naam draagt als die koningin...

We sliepen ook in de woestijnen van Jordanië, en in de Kalahari, in Namibië. 's Avonds een vuurtje stoken tussen de cactussen, en dan hoorde je de jakhalzen.

Aooooooooowww! Hahaha!

Zes weken lang leefden we temidden van de wilde beesten. Dat was in Zimbabwe en Botswana, met vier tentjes en een landrover. Vlamingen uit Johannesburg, die daar voor Vlamingen reizen organiseren, vroegen ons of we mee gingen om een gebied te verkennen. Ze hadden onze kinderen kunnen zijn, maar ze vonden ons helemaal niet te oud. Dat kunnen jullie best aan, lachten ze. Ze hadden gelijk. We waren naderhand wat vermagerd, maar dat is gezond!

Coca Cola

'Toen we weer eens drie weken midden in de wildernis zaten, raakte ons drinken op. Het dichtstbijzijnde plaatsje lag op 150 kilometer afstand en daar reden we toen heen. Het bleek een negerdorpje van hooguit tien hutten, midden in de woestijn. Het eerste dat we zagen van het dorp was een reclamebord van Coca Cola. Daarnaast een Marlboro-bord, en een pijltje met 'café'.

De vrouw in het café had nog zeventien colablikjes en ik kocht ze allemaal. Terwijl ik afrekende, vroeg ik haar hoe ze nou zo ver van de grote weg aan cola kwam. 'Een keer per jaar komt de vrachtwagen van Coca

*gegeten in Afrika.
Die hadden ze
lekker hartig
gemaakt, met hele
straffe peper
er in.*

behoorlijk breed, maar die rivier verzinkt daar gewoon in de woestijn. Die woestijn verandert daar in een tweehonderd meter dikke zandlaag op rotsbodem en het zand is door het water eronder zeer onbestendig, met aardbevingen en aardverschuivingen. Hij zinkt weg en maakt dan een oneindig groot aantal bochten. De delta is zo groot als België, met overal slootjes en vijvers vol papyrusriet. Er leven zes verschillende soorten ijsvogeltjes. Er liggen bewegende poelen van die weggezakte

daar met, laten we zeggen 150 frank per dag (f 7,50) gerust leven. Maar je hoeft niet ver te gaan. Wat ik in de Ardennen meemaak, dat is soms bijna mystiek: op een prachtige lentedag liepen wij langs een bijriviertje van de Lesse een loofbos, toen daar voorbij een bocht ineens de zon kwam doorzeven met van die stralen. Alle twee bleven we staan. Want dat was niet te beschrijven zo mooi. Dan voel je wat een voorrecht het is om op deze wereld te mogen zijn. ■

